

"Құрылыштағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы туралы конвенцияны (167 Конвенция) ратификациялау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 қарашадағы N 1120 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

"Құрылыштағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы туралы конвенцияны (167 Конвенция) ратификациялау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің қарууына енгізілсін.

Қазақстан Республикасының

Премьер-Министрі

Жоба

Қазақстан

Республикасының

Заңы

Құрылыштағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы туралы конвенцияны (167 Конвенция) ратификациялау туралы

1988 жылғы 20 маусымда Женева қаласында Халықаралық еңбек үйімі Бас конференциясының 75-сессиясында қабылданған Құрылыштағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы туралы конвенция (167 Конвенция) ратификациялансын.

Қазақстан Республикасының

Президенті

**ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ЕҢБЕК ҮЙІМЫ
167 КОНВЕНЦИЯ**

**Құрылыштағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы туралы
конвенция**

(1988 жылғы маусым айының 20 күні қабылданған)

167 КОНВЕНЦИЯ

Құрылыштағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы туралы конвенция¹

Халықаралық Еңбек Бюросының Әкімшілік Кеңесі Женевада шақырған және 1988 жылғы 1 маусымда өзінің жетпіс бесінші сессиясына жиналған Халықаралық Еңбек Үйіміның Бас Конференциясы, тиісті халықаралық конвенцияларды және еңбек жөніндегі ұсынымдарды, және атап айтқанда, Құрылыштағы қауіпсіздік техникасы жөніндегі 1937 жылғы Конвенция мен Ұсынымды, Құрылыш өнеркәсібінде жазатайым оқиғалардың алдын алу ісіндегі ынтымақтастық туралы 1937 жылғы Ұсынымды, Радиациядан қорғау туралы 1960 жылғы Конвенция мен Ұсынымды, Машиналарды қорғаныс құралдарымен жабдықтау туралы 1963 жылғы Конвенция мен Ұсынымды, Ең

ауыр жүк туралы 1967 жылғы Конвенция мен Ұсынымды, Кәсіптік рак аурулары туралы 1974 жылғы Конвенция мен Ұсынымды, Өндірістік орта туралы (ауаның ластануы, шу және діріл) 1977 жылғы Конвенция мен Ұсынымды, Еңбек қауіпсіздігі және еңбек гигиенасы туралы 1981 жылғы Конвенция мен Ұсынымды, Еңбек гигиенасы қызметтері туралы 1985 жылғы Конвенция мен Ұсынымды, Асбесті пайдалану кезінде еңбекті қорғау туралы 1986 жылғы Конвенция мен Ұсынымды және Өндірістік жарақаттану жағдайларындағы жердемақылар туралы 1964 жылғы Конвенцияға қосымшада келтірілген, 1980 жылы қайта қаралған кәсіптік аурулар тізбесін назарға ала отырып, сессияның күн тәртібінің төртінші тармағы болып табылатын, құрылыштағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы туралы бірқатар ұсыныстарды қабылдауға қаулы ете отырып, бұл ұсыныстарға халықаралық конвенция нысанын беруді шеше отырып, осы бір мың тоғыз жұз сексен сегізінші жылғы маусым айының жиырмасы күні, Құрылыштағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы туралы 1988 жылғы Конвенция деп аталуы мүмкін төмендегі Конвенцияны қабылдайды.

I БӨЛІМ. ҚОЛДАНУ ЖӘНЕ АҢЫҚТАМА АЯСЫ

1-бап

1. Осы Конвенция құрылыш қызметінің барлық түрлерін, атап айтқанда, құрылышты, азаматтық құрылышты, кез келген процестерді, операцияларды немесе құрылыш алаңындағы тасымалдауды қоса, алаңды дайындаудан нысанды аяқтауға дейінгі құрастыру және бөлшектеу жұмыстарын қамтиды.

2. Осы Конвенцияны ратификациялайтын Ұйымның Мүшесі, мұдделі жұмыс берушілері мен қызметкерлердің анағұрлым өкілдікті ұйымдарымен консультациялардан кейін, мұндайлар бар болса, экономикалық қызметтің жекелеген салаларын немесе оларға қатысты айтарлықтай сипаттағы ерекше проблемалар туындаитын жекелеген кәсіпорындарды, қауіпсіз және салауатты жұмыс ортасы қамтамасыз етілген жағдайда, Конвенцияны қолдану аясынан немесе оның кейбір ережелерін қолдану аясынан алып тастай алады.

3. Сондай-ақ, осы Конвенция жал бойынша жұмыс істемейтін, ұлттық заңнамада немесе ережеде осындай деп белгіленген адамдарды да қамтиды.

2-бап

Осы Конвенцияның мақсаттары үшін:

а) "құрылыш" термині мыналарды қамтиды:

i). жер жұмыстарын және ғимараттар тұрғызуды, сындарлы өзгерістерді, қалпына келтіру жұмыстарын, құрделі және ағымдағы жөндеуді (тазалауды мен сырлауды қоса) және ғимараттар мен құрылымдардың барлық түрлерін бұзуды қоса құрылыш жұмыстарын;

ii). жер жұмыстарын және ғимараттар тұрғызуды, сындарлы өзгерістерді, құрделі және ағымдағы жөндеуді және мысалы, аэропорттарды, айлақтарды, гаваньдерді, ішкі су жолдарын, бөгеттерді, өзендер мен теңіздер жағалауы бойындағы және опырылып

құлау аймақтары жанындағы қорғаныс құрылымдарын, автомобиль жолдары мен тас жолдарды, темір жолдарды, көпірлерді, тоннельдерді, виадуктер мен коммуникациялар, дренаж, канализация, сумен жабдықтау және энергиямен жабдықтау сияқты қызмет көрсетумен байланысты нысандарды бұзуды қоса азаматтық құрылымды;

iii). зауыт өндірісі элементтерінен ғимараттар мен құрылымдарды құрастыруды және бөлшектеуді, сондай-ақ, құрылым алаңында жинақтау элементтерін өндіруді

қ а м т и д ы ;

b) "құрылым алаңы" термині a) тармағында көрсетілген кез келген процестер немесе операциялар жүзеге асырылатын кез келген алаңды білдіреді;

c) "жұмыс орны" термині өз жұмысын орындау үшін қызметкерлер болуға немесе баруға тиіс және e) тармағында белгіленгеніндей жұмыс берушінің бақылауында болуға тиіс кез келген орынды білдіреді;

d) "қызметкер" термині құрылышта жұмыс істейтін кез келген адамды білдіреді;
e) "жұмыс беруші" термині:

i). құрылым алаңында бір немесе одан көп қызметкерлердің еңбегін пайдаланатын кез келген жеке немесе занды тұлғаны; және

ii). мән-жайларға қарай, бас мердігерді, мердігерді немесе қосалқы мердігерді білдіреді;

f) "құзіретті тұлға" термині белгілі бір жұмысты қауіпсіз орындау үшін тиісті біліктілігі, мысалы тиісті даярлығы, жеткілікті білімі, тәжірибесі және машины бар адамды білдіреді. Құзыретті билік органдары мұндай адамдарды тағайындау үшін тиісті критерийлерді және мұндай адамдар орындауға тиіс міндеттерді айқындай алады;

g) "мінбелер" термині кез келген уақытша, стационарлық, аспалы және жылжымалы құрылымды және оның, адамдар мен материалдарды орналастыру үшін немесе кез келген осындай құрылымға қол жетуді қамтамасыз ету үшін тіреу ретінде пайдаланылатын және h) тармағында берілген анықтамаға сәйкес»көтеру механизмі» болып табылмайтын тіреу компоненттерін білдіреді;

h) "көтермелі механизм" термині адамдар мен жүктерді көтеру немесе түсіру үшін пайдаланылатын кез келген стационарлық немесе жылжымалы механизмді

i) "көтеру жабдығы" термині жүк көтермелі механизмге сол арқылы бекітілуі мүмкін, бірақ көтеру механизмінің немесе жүктің ажырамас бөлігі болып табылмайтын кез келген жабдықты немесе такелажды білдіреді.

II БӨЛМ. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

3-бап

Мұдделі жұмыс берушілердің және қызметкерлердің анағұрлым өкілетті үйымдарымен осы Конвенцияның ережелерін жүзеге асыру үшін қабылдануға тиіс шараларға қатысты консультациялар өткізіледі.

4-бап

Осы Конвенцияны ратификациялайтын Ұйымның Әрбір Мүшесі, еңбек қауіпсіздігі және еңбек гигиенасы үшін мүмкін қатерлерді бағалау негізінде Конвенция ережелерінің қолданылуын қамтамасыз ететін заңнаманы немесе ережелерді қабылдауға және күшінде сақтауға міндеттенеді.

5-бап

1. Жоғарыда көрсетілген 4-бапты орындау үшін қабылданған заңнама мен ережелер, техникалық нормалар немесе құрылыш ережелері, немесе ұлттық шарттар мен практикаға жауап беретін өзге де тиісті әдістер арқылы олардың практикалық қолдануын **көздей алады**.

2. Жоғарыда көрсетілген 4-баптың және осы баптың 1-тармағының ережелерін жүзеге асыра отырып, Ұйымның Әрбір Мүшесі нормаларды белгілеу саласындағы халықаралық ұйымдар танылған деп қабылдаған тиісті нормаларды тиісінше ескереді.

6-бап

Ұлттық заңнамада немесе ережелерде белгіленген процедуralарға сәйкес құрылыш алаңдарындағы еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасына жәрдемдесу мақсатында жұмыс беруші мен қызметкердің арасындағы ынтымақтастықты қамтамасыз ету шаралары қабылданады.

7-бап

Ұлттық заңнама немесе ережелер жұмыс берушілер мен жалданбай жұмыс істейтін адамдардың жұмыс орнында белгіленген еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы шараларын сақтауға міндеттілігін көздейді.

8-бап

1. Екі немесе одан да көп жұмыс беруші бір құрылыш алаңында бір уақытта жұмыс жүргізген **ке зде, әр жолы**:

а) құрылыш алаңындағы жалпы іс-әрекеттерге практикалық бақылауды жүзеге асыратын немесе негізгі жауапты бас мердігер немесе өзге адам немесе орган еңбек қауіпсіздігі және еңбек гигиенасына қатысты белгіленген шараларды үйлестіруге және ұлттық заңнама мен ережелерге сәйкес осындай шаралардың сақталуын қамтамасыз етуге **жауапты болады**;

б) егер құрылыш алаңындағы жалпы іс-әрекеттерге практикалық бақылауды жүзеге асыратын немесе негізгі жауапты бас мердігер немесе өзге адам немесе орган құрылыш алаңында **болмаса, олар алаңда**;

а) тармақшасында көзделген шараларды үйлестіруді және сақтауды олардың атынан қамтамасыз етуге қажетті өкілеттігі мен қаражаты бар құзыретті адамды немесе органды, ұлттық заңнамаға және ережелерге қаншалықты сәйкес келетін шамада **тағайындаиды**;

с) әрбір жұмыс беруші, өзінің қол астындағы қызметкерлерге қатысты белгіленген шаралардың сақталуына тұрақты түрде жауапты болады.

2. Егер бір құрылыш алаңында жұмыс берушілер немесе жалданбай жұмыс істейтін адамдар бір бірімен қызметті бір уақытта жүзеге асыратын болса, ұлттық заңнама ережелеріне немесе тәртіптерге сәйкес белгіленген еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасы шараларын қолдануда ынтымақтаса еңбек етуге міндettі.

9-бап

Құрылыш нысанын жобалауды және құрылыш жұмыстарын жоспарлауды жүргізетін адамдар ұлттық заңнамаға, ережелерге және практикаға сәйкес құрылышшы - жұмысшылардың еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасын ескереді.

10-бап

Ұлттық заңнама немесе ережелер еңбектің қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз етуге қызметкерлердің кез келген жұмыс орнындағы жабдық пен еңбек әдістерін өзі бақылайтын шамада қатысуға және жүзеге асырылып жатқан жұмыс процедуralары еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасына әсер ете алатын болса, оларға қатысты өз пікірін білдіруге құқылы және міндettі болуын көздейді.

11-бап

Ұлттық заңнама немесе ережелер қызметкерлердің:

а) еңбек қауіпсіздігі және еңбек гигиенасының ұйғарылған шараларын жүзеге асыруда жұмыс берушімен мүмкіндігінше тығыз ынтымақтастықта болуға;

б) өз қауіпсіздігі мен денсаулығын және, іс-әрекеттеріне немесе жұмыстағы қателіктеріне байланысты зиян келтірілуі мүмкін басқа адамдардың денсаулығын қамтамасыз ету үшін саналы сақтық көрсетуге;

с) өздеріне берілген құралдарды пайдалануға және өздерін қорғау немесе басқа адамдарды қорғауға арналған қандай да болса құралдарды орынсыз қолданбауға;

д) белгілі қауіп төндіретін және олардың пікірінше өздері тиісінше орындағай алмайтын кез келген жағдай туралы қауіпсіздік техникасы мәселелерімен айналысатын өзінің тікелей басшысына немесе бар болса, жұмысшылар өкіліне дереу хабарлауға;

е) еңбек қауіпсіздігі мен еңбек гигиенасының ұйғарылған шараларын орындауға міндettілігін көздейді.

12-бап

1. Ұлттық заңнама немесе ережелер, қызметкердің қауіпсіздігіне немесе оның денсаулығына сөзсіз және әжептәуір қауіп туындауды деп пайымдауға дәлелді негіздері болса, оның қауіпті аймақтан кетуге құқылы болуын және ол туралы өзінің басшысын дереу хабардар етуге міндettілігін көздейді.

2. Егер қызметкерлер қауіпсіздігіне сөзсіз қауіп туындаған болса, жұмыс беруші жұмыстарды тоқтату және қажет болған жағдайда қызметкерлерді эвакуациялау үшін шұфыл шаралар қабылдайды.

Ш БӨЛІМ. АЛДЫН АЛУ ЖӘНЕ ҚОРҒАУ ШАРАЛАРЫ

1. Жұмыс орындарының қауіпсіз болуы және қызметкерлердің қауіпсіздігі мен денсаулығына қауіп төндірмеуін қамтамасыз ету үшін қажетті барлық алдын алу шаралары қабылданады.

2. Барлық жұмыс орындарына кірудің және жұмыс орындарынан шығудың қауіпсіз жолдары қамтамасыз етіледі және олар жақсы жағдайда үсталады, сондай-ақ қажет болған жерлерде жол сілтегіштермен белгіленеді.

3. Құрылыш алаңындағы немесе құрылыш алаңы ауданындағы адамдарды, осындағы алаңда туындауы мүмкін қауіптің барлық түрлерінен қорғау үшін қажетті барлық алдын алу шаралары қабылданады.

1 4 - б а п

Мінбелер және баспалдақтар

Егер жұмысты жерде немесе жерден не құрылыштың немесе өзге стационарлық құрылымның кез келген бөлігінен орындау мүмкін болмаса, қауіпсіз және нормаларға жауап беретін мінбелермен немесе қауіпсіз және нормаларға тендей шамада жауап беретін өзге құралдармен қамтамасыз етіледі және олар жақсы жағдайда үсталады.

Биік жұмыс орындарына қол жеткізуға өзге қауіпсіз құралдар болмаған кезде, нормаларға жауап беретін берік баспалдақтармен қамтамасыз етіледі. Олар байқаусыз орнынан жылжып кетпеуі мақсатында тиісінше бекітіледі.

3. Барлық мінбелер мен баспалдақтар ұлттық заңнамаға және ережелерге сәйкес әзірленеді және пайдаланылады.

4. Мінбелерді құзыретті тұлға ұлттық заңнамада немесе ережелерде ұйғарылған жағдайларда және мерзімдерде инспекциялайды.

1 5 - б а п

Көтеру - тасымалдау механизмдері мен көтеру жабдығы

1. Әрбір көтеру - тасымалдау механизмі және көтеру жабдығының элементі, олардың компоненттерін, бекітпе құрылғыларын, анкерлер мен тіректерін қоса:

а) дұрыс құрастырылған және әзірленген болуға тиіс, сапалы материалдан жасалған және арналған мақсатқа сай төзімділікке ие болуға тиіс;

б) тиісті түрде орнатылуға және пайдаланылуға тиіс;

с) жақсы жұмыс жағдайында үсталуға тиіс;

д) оларды құзыретті тұлға ұлттық заңнамада немесе ережелерде ұйғарылған мерзімде және жағдайларда қарауға және сынауға тиіс; көрсетілген тексерулер мен сынақтардың нәтижелері тіркеледі;

е) ұлттық заңнамаға және ережелерге сәйкес қажетті даярлықтан өткен қызметкерлер пайдалануға тиіс.

2. Ауыр жарақатқа немесе адамдардың өліміне әкеліп соғатын төтенше

жағдайларды қоспағанда және көтеру механизмін қауіпсіз пайдалану мүмкін болған жағдайда, ұлттық заңнамаға немесе ережелерге сәйкес осы мақсаттарға арнап өзірленген, орнатылған және пайдаланылатын механизмдерде ғана адамдарды көтеру механизмдерінің көмегімен көтеруге, түсірге немесе орнынан ауыстыруға жол беріледі.

1 6 - б а п

Көлік, жер қазу және тиу-түсіру жабдығы

1. Барлық көлік, жер қазу және тиу-түсіру жабдығы:

- a) тиісті түрде құрастырылған және эргономикалық принциптер мүмкіндігінше ескеріле отырып әзірленген болуға тиіс;
- b) жақсы жұмыс жағдайында ұсталуға тиіс;
- c) тиісті түрде пайдаланылуға тиіс;
- d) ұлттық заңнамаға және ережелерге сәйкес қажетті даярлықтан өткен қызметкерлер пайдалануға тиіс.

2. Көлік, жер қазу және тиу-түсіру жабдығы пайдаланылатын барлық құрылыш алаңдарында:

- a) қауіпсіз және нормаларға жауап беретін еркін кіру қамтамасыз етіледі; және б) қозғалыс, оны қауіпсіз пайдалану қамтамасыз етілетіндей болып үйимдастырылады және тиісінше бақыланады.

1 7 - б а п

Қондырғылар, тетіктер, жабдық және қол құрал-саймандары

1. Қондырғылар, тетіктер және механикаландырылған, сондай-ақ механикаландырылмаған қол құрал-саймандарын қоса, жабдықтар:

- a) тиісті түрде құрастырылған және эргономикалық принциптер мүмкіндігінше ескеріле отырып әзірленген болуға тиіс;
- b) жақсы жұмыс жағдайында ұсталуға тиіс;
- c) егер құзыретті тұлға оларды сындарлы мақсат шенберінен тыс пайдалану қауіпсіз болып табылады деген қорытындыға келмесе, өздері арналып жасалған жұмыс түрлеріне ғана пайдаланылуға тиіс;
- d) қажетті кәсіптік даярлықтан өткен қызметкерлер пайдалануға тиіс.

2. Қажет болған жағдайда әзірлеуші немесе жұмыс беруші жұмыс істейтіндер үшін оларды қауіпсіз пайдалану жөнінде түсінікті нысанда қажетті нұсқаулықтар береді.

3. Компрессорлық қондырғылар мен жабдықтарды құзыретті тұлға ұлттық заңнамада немесе ережелерде ұйғарылған жағдайларда және мерзімде сынайды және тексереді.

1 8 - б а п

Шатырларды қоса, жоғарыда орындалатын жұмыс

1. Қауіптен сақтау немесе егер ғимараттың биіктігі немесе көлбеу бұрышы ұлттық заңнамада немесе ережелерде үйғарылған шамадан артық болса, қажет болған жағдайда адамдардың, құрал-саймандар немесе басқа заттардың немесе материалдардың құлауының алдын алу шаралары қабылданады.

2. Егер қызметкерлер жұмысты шатырларда немесе шатырлардың маңайында немесе тесіп өтіп құлауы мүмкін, осал материалдармен жабылған жерлерде орындауға тиісті болса, осал материалдар бетін байқаусыз басудың немесе оны тесіп құлаудың алдын алу шаралары қабылданады.

1 9 - б а п

Қазаншұңқырлар, құдықтар, жер және жерасты ғимараттары мен тоннельдер

Әрбір қазаншұңқырдың, құдықтың, жер немесе жерасты ғимараты мен тоннельдің ішінде:

а) қызметкерлердің топырақтың, тастақ жердің немесе өзге материалдың үгітілуі немесе құлауы төндіретін қауіптен сақтау үшін тиісті бекітпе арқылы немесе өзгеше түрдегі;

б) адамдар, материалдар немесе заттар құлау, немесе қазаншұңқырларды, құдықтарды, жер және жерасты ғимараттары мен тоннельдерді су бұзу салдарынан туындаитын қауіптен сақтану мақсатында;

с) дем алуға қажетті атмосфераны ұстау мақсатында және түрлі түтіндерді, газдарды, буды, тозаңды немесе өзге қоспаларды ұлттық заңнамаға немесе ережелерге сәйкес денсаулық үшін қауіпсіз және зиянсыз құрамдағы деңгейге дейін шектеу үшін әрбір жұмыс орнында жеткілікті желдетуді қамтамасыз ету үшін;

д) ерт болған немесе сумен бұзылған немесе материалдар құлаған жағдайда жұмыс істеушілерді әвакуациялау мүмкіндігімен қамтамасыз ету үшін;

е) қызметкерлердің сұйық циркуляциясы немесе газ қапшықтарының қысымы сияқты қауіпті жер асты факторлары болуының мүмкін салдарынан пайда болатын қатерлерден сақтау үшін, оларды табу мақсатында тиісті іздеу жүргізу жолымен сақтық шаралары қолданылуға тиіс.

2 0 - б а п

Маңдайшалар мен кессондар

1. Кез келген маңдайша мен кессон:

а) тиісті конструкцияда болуға тиіс, қолайлы және сапалы материалдан жасалуға және қажетті төзімділікке ие болуға тиіс;

б) су бұзған немесе материалдар опырылып құлаған жағдайда қызметкерлерді қауіпсіз аймаққа әвакуациялау үшін қажетті құралдармен жабдықталуға тиіс.

2. Кессонның маңдайшасын орнату, орналастыру, оған өзгеріс енгізу немесе бөлшектеу құзыретті тұлғаның тікелей қадағалауымен ғана жүргізіледі.

3. Әрбір маңдайша мен әрбір кессонды үйғарылған уақыт аралығында құзыретті тұлға инспекциялайды.

2 1 - б а п

Сығымдалған ауадағы жұмыс

1. Сығымдалған ауадағы жұмыс ұлттық заңнамада немесе ережелерде үйгарылған шараларды сақтай отырып қана орындалады.

2. Сығымдалған ауадағы жұмысты медициналық тексеру арқылы мұндай жұмысқа аттестатталған қызметкерлер ғана және өндірістік операциялардың жүргізуін қадағалайтын құзыретті тұлғаның қатысуымен жүргізеді.

2 2 - б а п

Көтергіш рама конструкциялары және қорама қалып

1. Көтергіш рама конструкцияларын және олардың компоненттерін, қорама қалыпты, тіреу конструкциялары мен қорама қалыпты ұстайтын ағаштарды құрастыру құзыретті тұлғаның қадағалауымен ғана жүргізіледі.

2. Жұмыс істейтін адамдарды конструкцияның уақытша беріксіздігіне немесе орнықсыздығына байланысты қауіптен сақтау мақсатында тиісті шаралар қабылданады

3. Қорама қалыптың, тіреу конструкцияларының және қорама қалыпты ұстайтын ағаштардың конструкциясы оларға түсетін барлық жүктемені көтеретіндей конструкцияда жасалуға және сондай жағдайда ұсталуға тиіс.

2 3 - б а п

Су үстіндегі жұмыс

Егер жұмыс судың үстінде немесе суға жақын жерде жүргізілетін болса:

- a) адамдардың суға құлауын болдырмау;
- b) жұмыс істеп жүріп суға кету қаупі бар адамдарды құтқару;
- c) жеткілікті мөлшерде қауіпсіз көлік тиісінше қамтамасыз етіледі.

2 4 - б а п

Бұзу жөніндегі жұмыстар

Егер кез келген ғимараттар мен ғимараттарды бұзу жұмыс істеп жүрген адамдар үшін немесе айналадағылар үшін қауіп төндіретін болса:

а) ұлттық заңнамаға немесе ережелерге сәйкес қалдықтар мен қалған материалдарды жинауды қоса, қажетті алдын алу шаралары, операциялардың әдістері мен тәртібі қабылданады;

б) жұмыстар құзыретті тұлғаның қадағалауымен ғана жоспарланады және жүргізіледі.

2 5 - б а п

Жарық беру

Қажет болған жағдайда, тиісінше жеткілікті, тасымалды жарық беруді қоса, әр жұмыс орнында және жұмыс істейтін адам өтетін құрылыш алаңының кез келген жерінде жарық беру қамтамасыз етіледі.

2 6 - б а п

Электр

1. Барлық электр жабдықтары мен қондырғыларын құзыретті тұлға өзірлейді, орнатады және тиісті жағдайда ұстайды әрі қауіп тудырмластай пайдаланады.

2. Құрылыш басталғанға дейін және оның барысында жұмыс істейтін адамдарға құрылыш алаңының астында, үстінде немесе өзінде орналасқан кез келген кернеудегі электр сымдары немесе электр жабдықтары тудыратын қауіпті анықтау және одан сақтану үшін тиісті шаралар қабылданады.

3. Құрылыш алаңдарында электр кабельдері мен электр жабдықтарын жүргізу және тиісті жағдайда ұстау кезінде ұлттық деңгейде қолданылатын техникалық ережелер мен стандарттар басшылыққа алынады.

2 7 - б а п

Жарылғыш заттар

Ж а р ы л ғ ы ш з а т т а р :

а) ұлттық заңнамада немесе ережелерде ұйғарылған жағдайларда ғана сақталады, тасымалданады, орнынан ауыстырылады және пайдаланылады; және

б) жұмыс істейтін және басқа да адамдардың денсаулығына қауіп төндірмеуді қамтамасыз ету үшін қажетті шараларды қабылдайтын құзыретті тұлға ғана оларды сақтайтын, тасымалдайтын, орнынан ауыстырады және пайдаланады.

2 8 - б а п

Денсаулық үшін қатерлер

1. Егер жұмыс істейтін адамға химиялық, физикалық немесе биологиялық сипаттағы кез келген зиянды фактор, оның денсаулығына зиян келтіретін көлемде әсер ететін болса, мұндай әсерді болдырмау үшін тиісті шаралар қабылданады.

2. 1-тармақта көрсетілген алдын алу шаралары:

а) мүмкіндігінше қауіпті заттарды қауіпсіз немесе қауіпсіздеу заттармен ауыстыруды ; н е м е с е

б) қондырғылар, тетіктер, жабдық немесе технологиялық процестерге қатысты арнайы шаралар қабылдауды ; н е м е с е

с) а) және б) тармақшалардағы ережелерді сақтау мүмкін болмағанда, онда басқа жеке қорғаныс құралдары мен қорғаныс киімін пайдалануды қоса алғанда, басқа тиімді шаралар қабылдауды қ а м т и д ы .

3. Егер жұмысты істеушілерден улы немесе зиянды заттары болуы мүмкін немесе ауада оттеғі құрамы төмен, немесе ауасы өрт қауіпті болуы мүмкін зонаға кіру талап етілетін болса, оларды қауіpten қорғаудың тиісті шаралары қ а б ы л д а н а д ы .

4. Қалдықтар жойылады немесе құрылыш алаңынан денсаулыққа зиян келтірмейтіндей әдіспен әкетіледі.

2 9 - б а п

Өрт қауіпсіздігі

1. Жұмыс беруші:

а) өрт туындау қаупінің алдын алу үшін; б) тұтану ошақтарын жылдам және тиімді жою үшін; с) адамдарды шұғыл және қауіпсіз эвакуациялауды қамтамасыз ету үшін тиісті шараларды барлық қабылдайды.

3 0 - б а п

Жеке қорғану құралдары және қорғану киімі

1. Егер жазатайым оқиғаның ықтимал болуынан немесе қолайсыз жағдайларды қоса, денсаулыққа келтірілетін зияннан тиісінше қорғау өзге құралдармен қамтамасыз етілмеген болса, жұмыс беруші қызметкерлер үшін, жұмыстың сипаты мен қатерін ескере отырып, ұлттық заңнамадағы және ережелердегі ұйғарымдарға сәйкес тиісті жеке қорғану құралдарын және қорғану киімін тегін береді және оларды тиісті жағдайда тегін ұстауды.

2. Жұмыс беруші қызметкерлерге жеке қорғану құралдарын пайдалануға мүмкіндік беретін қажетті құралдарды береді және олардың тиісті қолданылуын қамтамасыз етеді.

3. Жеке қорғану құралдары және қорғану киімі құзіретті органдар эргономикалық принциптерді мүмкіндігінше ескере отырып белгілеген стандарттарға сәйкес болуға тиіс.

4. Жұмыс істейтін адамдардан жеке қорғану құралдарын және қорғану киімін тиісті пайдалану және ұқыпты ұсташа талап етіледі.

3 1 - б а п

Алғашқы көмек

Жұмыс беруші кез келген уақыттағы алғашқы көмекті оқытылған қызметшілер жасауына жауапты болады. Жарақат алған немесе кенеттен ауырып қалған қызметкерлерді, оларға медициналық көмек көрсету мақсатында эвакуациялауды қамтамасыз ететін шаралар қабылданады.

3 2 - б а п

Санитарлық-тұрмыстық жағдайлар

1. Әрбір құрылыш алаңы немесе одан қолайлы қашықтықта қажетті сапалы ауызсу қорымен қамтамасыз етіледі.

Әрбір құрылыш алаңында немесе одан қолайлы қашықтықта жұмыс істейтін адамдар санына және жұмыстың ұзақтығына қарай қызмет көрсетіледі:

- a) санитарлық және жуыну бөлмелерімен;
- b) киім ауыстыратын, сақтайтын және кептіретін бөлмелермен;
- c) тамақтануға және ая арайның жайсыз болуы себебінен жұмыстағы үзілістерде адамдар паналауға арналған бөлмелермен қамтамасыз етіледі.

3. Қызметкер әйелдер мен еркектер жеке санитарлық және жуын бөлмелерімен қамтамасыз етіледі.

3 3 - б а п

Хабардар ету және оқыту

Қызметкерлер тиісті және лайықты түрде

а) еңбек қауіпсіздігі және жұмыс орындарында олардың денсаулық үшін ықтимал қолайсыз факторлар туралы хабардар етіледі;

б) осы зиянды факторларды болдырмау, олармен күресу және олардан қорғану үшін жүргізілетін шараларға қатысты нұсқаулық алады және даярлықтан өтеді.

3 4 - б а п

Жазатайым оқиғалар мен аурулар туралы хабарлау

Ұлттық заңнамада немесе ережелерде өндірістегі жазатайым оқиғалар және кәсіптік аурулар туралы құзіретті билік органына белгіленген мерзімде хабарлау көзделеді.

IV БӨЛІМ. ҚОЛДАНУ

35-бап

Ұ ы м н ы н ә р б і р М ү ш е с і :

а) осы Конвенция ережелерінің тиімді сақталуын қамтамасыз ету мақсатында тиісті санкцияларды және түзету шараларын енгізуі қоса алғанда, қажетті барлық шараларды қабылдауды;

б) осы Конвенцияға сәйкес қабылдануға тиіс шаралардың қолданылуын бақылау үшін тиісті инспекция қызметтерімен қамтамасыз етеді және өздерінің міндеттерін орындау үшін бұл қызметтерді қажетті ресурстармен қамтамасыз етеді немесе тиісті инспекция жүргізілетінін тексереді.

V БӨЛІМ. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

36-бап

Осы Конвенция Құрылыштағы қауіпсіздік техникасы туралы 1937 жылғы Конвенцияны қайта қарайды.

37-бап

Осы Конвенцияны ратификациялау туралы ресми құжаттар тіркеу үшін Халықаралық Еңбек Бюросының Бас Директорына жіберіледі.

38-бап

1. Осы Конвенция бекіту туралы құжаттарын Бас Директор тіркеген Халықаралық Еңбек Ұйымының Мүшелерін ғана өзара байланыстырады.

2. Ол ратификациялау туралы Ұйымның екі Мүшесінің құжаттарын Бас Директор тіркегеннен кейін он екі ай өткен соң күшіне енеді.

3. Сонынан ратификациялау туралы Ұйымның әрбір Мүшесінің құжаты тіркелген күннен кейін он екі ай өткен соң, осы Конвенция Ұйымның сол мүшесіне қатысты күшіне енеді.

39-бап

1. Ұйымның осы Конвенцияны бекіткен әрбір Мүшесі ол алғаш күшіне енгізілген кезден бастап он жыл мерзім өткен соң Халықаралық Еңбек Бюросының Бас Директорына тіркеу үшін жіберілген және онда тіркелген күшін жою туралы акті арқылы оның күшін жою алады. Күшін жою туралы акті тіркелгеннен кейін бір жылдан соң

күшіне енеді.

2. Ұйымның осы Конвенцияны ратификациялаған әрбір Мүшесі алдыңғы тармақта айтылған он жыл кезең өткеннен кейінгі бір жыл мерзім ішінде күшін жою туралы осы бапта көзделген өз құқығын пайдаланбаса, Конвенция келесі он жыл мерзімде күшінде қалады және кейіннен әрбір он жылдық кезең өткен соң бұл Конвенцияның күшін осы бапта белгіленген тәртіппен жою алады.

40-бап

1. Халықаралық Еңбек Бюросының Бас Директоры Ұйым Мүшелері өзіне жіберген барлық ратификациялау туралы құжаттар мен күшін жою туралы актілердің тіркелгені туралы Халықаралық Еңбек Ұйымының барлық

Мүшелеріне хабарлайды.

2. Бекіту туралы өзі алған екінші құжаттың тіркелгені туралы Ұйым мүшелеріне хабарлай отырып, Бас Директор олардың назарын осы Конвенцияның күшіне енген күніне аударады.

41-бап

Халықаралық Еңбек Бюросының Бас Директоры алдыңғы баптардың ережелеріне сәйкес өзі тіркеген барлық бекіту туралы құжаттар, күшін жою туралы актілер жөніндегі толық мәліметтерді Біріккен Ұлттар Ұйымы Жарғысының 102-бабына сәйкес тіркеу үшін Біріккен Ұлттар Ұйымының Бас Хатшысына жібереді.

42-бап

Халықаралық Еңбек Бюросының Әкімшілік Кеңесі қажет деп тапқан жағдайларда, ол Бас Конференцияға осы Конвенцияны қолдану туралы баяндаманы ұсынады және Конференцияның оны толық немесе ішінана қайта қарау туралы мәселені күн тәртібіне енгізу дің тиімділігін қарайды.

43-бап

1. Егер Конференция осы Конвенцияны толық немесе ішінара қайта қарайтын жаңа конвенцияны қабылдаса және жаңа конвенцияда өзгеше көзделмеген болса, онда:

а) Ұйымның қайсыбір Мүшесінің қайта қаралған жаңа конвенцияны бекітуі, қайта қарайтын жаңа конвенция күшіне енгізілген жағдайда, 39-баптың ережелеріне қарамастан, осы Конвенция күшінің бірден автоматты түрде кешіктірмей жойылуына

әкеп

соқтырады;

б) қайта қаралған жаңа конвенция күшіне енгізілген күннен бастап осы Конвенция оны Ұйым Мүшелерінің ратификациялауы үшін жабық болады.

2. Осы Конвенция оны ратификациялаған, бірақ қайта қарайтын жаңа конвенцияны ратификацияламаған Ұйымның Мүшелері үшін нысаны мен мазмұны жағынан кез келген жағдайда өз күшінде қалады.

44-бап

Осы Конвенцияның ағылшынша және французша мәтіндерінің күші бірдей. Күшіне енгізілген уақыты: 1991 жылғы 11 қаңтар

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК